

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж 12190/10
15.09.2010. године
Б Е О Г Р А Д

І НАС-3.2 ПИСМЕНО ЗАВЕШТАЊЕ ПРЕД СВЕДОЦИМА

Апелациони суд у Београду у већу састављеном од судија: Споменке Зарић, председника већа, Меланије Сантовац и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужилаца АА, АА1 и АА2, чији је заједнички пуномоћник АВ, адвокат, против туженог ВВ, чији је пуномоћник БА, адвокат, ради утврђења ништавости и поништаја завештања, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 10.12.2009.године и решења Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 15.06.2009.године, у седници одржаној 15.09.2010. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ у целости пресуда Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 10.12.2009. године и предмет ВРАЋА Првом основном суду у Београду на поновно суђење

ОДБАЦУЈЕ СЕ као неблагоприятна жалба туженог у делу којим се оспорава решење Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 15.06.2009. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 10.12.2009.године, ставом првим изреке, утврђује се да је ништав тестамент ПП из Београда рођеног __.19__године од оца ПП1, сачињен пред сведоцима __.19__године, који је проглашен пред Првим општинским судом у Београду __.2002.године, те као такав не производи правно дејство, што је тужени дужан да призна и трпи. Ставом другим изреке одбијен је, као неоснован, евентуални тужбени захтев тужилаца којим се тражи да суд поништи завештање пред сведоцима пок.ПП из __ рођеног __.19__године од оца ПП1, сачињеног __.19__године, који је проглашен у оставинском поступку пред Првим општинским судом у Београду __.2002.године, који због тога не производи правно дејство, што је тужени дужан да призна и трпи позивањем законских наследника на наслеђе оставиоца пок. ПП. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцима солидарно исплати износ од 282.800,00 динара на име

трошкова парничног поступка у року од 15 дана.

Решењем Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 15.06.2009.године ставом првим изреке дозвољава се враћање у пређашње стање због пропушеног рочишта за главну расправу заказану за 23.02.2003.године. Ставом другим изреке укида се решење Првог општинског суда у Београду П.8322/05 од 23.02.2009.године и ставом трећим изреке заказује се рочиште за главну расправу за 14.07.2009.године у 9,30 часова.

Тужени је против наведене првостепене пресуде и решења изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Београду је испитао првостепену пресуду и решење у границама овлашћења из члана 372. у вези члана 388. Закона о парничном поступку и оценио да је жалба изјављена против првостепене пресуде основана, а да је жалба изјављена против првостепеног решења неблагоприятна.

Побијана пресуда је донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер побијана пресуда има недостатака због којих се не може испитати, односно изрека пресуде противречи разлозима пресуде, на коју се повреду основано указује у жалби туженог.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Првог општинског суда у Београду О.1400/02 од 26.02.2003.године прекинут је поступак за расправљање заоставштине иза пок. ПП, бившег из Београда и на парницу су упућени овде тужиоци, сви наследници по праву наследне трансмисије иза надживеле тетке оставиоца пок. ПП2, да у односу на ББ, овде туженог, као тестаменталног наследника утврде непуноважност завештања сачињеног у форми писменог завештања пред сведоцима од _19_ године и проглашеног на записнику пред Првим општинским судом __.20_ године. На основу налаза и мишљења судског вештака неуропсихијатра, као и допуне налаза и мишљења и изјашњења истог вештака утврђено је да сада пок. ПП у моменту сачињавања предметног завештања није био способан за расуђивање, с обзиром да су код њега, услед тешке форме наркоманије и неизлечиво угроженог општег соматског стања и постојања болести - АИДС, са свешћу о предстојећем фаталном исходу, биле нарушене интелектуалне и моралне норме, да је услед наведеног био појачано сугестибилан и да је његова вољна делатност била оштећена, због чега је био подложен довођењу у заблуду. Првостепени суд утврђује да у предметном завештању није констатовано да је сада пок. ПП прочитао наведено писмено, нити га је потписао, с обзиром да се из назнака које се налазе у крајњем доњем десном углу завештања не може на поуздан начин утврдити да се ради о потпису завештаоца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд закључује да је предметно завештање рушљиво, с обзиром да је сачињено од лица које је навршило 15 година живота, које није било способно за расуђивање. Међутим, како суд на ништавост пази по службеној дужности, а увидом у завештање је утврђено да у истом није констатовано да је сада пок. ПП

прочитао наведено писмено, нити је завештање лично потписао, првостепени суд налази да је предметно завештање сачињено противно члану 85. Закона о наслеђивању, односно да је ништаво из разлога који су постојали још у моменту сачињавања завештања, те је применом одредаба члана 155. и 161. Закона о наслеђивању ставом првим изреке побијане пресуде утврдио да је ништав наведени тестамент и да као такав не производи правно дејство, што је тужени дужан да призна и трпи, а ставом другим изреке одбио евентуални захтев тужиоца којим је тражено да се поништи предметно завештање.

Одредбама чланова од 155. до 163. Закона о наслеђивању („Службени гласник РС“, број 46/95) регулисана је ништавост завештања (тзв. апсолутна ништавост), стим да се ништаво завештање сматра завештањем које никада није било сачињено (члан 163. Закона о наслеђивању). Одредбама чланова од 164. до 170. истог закона регулисана је рушљивост завештања (тзв. релативна ништавост). У члану 168. овог закона је прописано да је рушљиво завештање које није сачињено у облику и под условима одређеним законом.

Одредбом члана 85. Закона о наслеђивању прописано је да завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће пред два сведока изјавити да је већ сачињено писмено прочитао, да је то његова последња воља и потом се на писмену својеручно потписати. Сведоци се истовремено потписују на самом завештању, а потребно је да се назначи њихово својство сведока.

Првостепени суд у побијаној пресуди утврђује да у предметном завештању није констатовано да је сада пок. ПП прочитао наведено писмено, нити да је завештање лично потписао (члан 85. Закона о наслеђивању - недостатак облика и услова одређених законом) и на основу ових чињеница усваја примарни тужбени захтев за утврђење да је предметно завештање ништаво из разлога апсолутне ништавости (члан 155. Закона о наслеђивању). При томе првостепени суд за своју одлуку наводи разлоге који се односе на поништај рушљивог тестамена (разлози који се односе на релативну ништавост). Из наведених разлога првостепена пресуда је у делу одлуке о примарном захтеву донета уз битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 12. ЗПП и испуњени су услови за укидање побијане пресуде у делу којим је одлучено о примарном тужбеном захтеву, сагласно члану 376. став 1.ЗПП.

Надаље, по налажењу овога суда, у конкретном случају, и због погрешне примене материјалног права, чињенично стање није потпуно утврђено.

Првостепени суд је приликом утврђивања чињеница да ли је предметно завештање сачињено сагласно одредбама члана 85. Закона о наслеђивању извршио увид у фотокопију писменог завештања, те утврдио да у завештању није констатовано да је завешталац прочитао наведено писмено, као и да се из назнака које се налазе у крајњем доњем десном углу предметног завештања не може на поуздан начин утврдити да се ради о потпису завештаоца. Имајући у виду одредбе члана 85. Закона о наслеђивању, из којих произилази да завешталац пред сведоцима изјављује да је већ сачињено писмено прочитао, погрешан је закључак првостепеног суда да завештање није

сачињено у прописаној форми уколико се у тексту завештања не констатује да је завешталац прочитао завештање. Наиме, према наведеним законским одредбама, између осталих услова за пуноважност ове врсте завештања, потребно је да завешталац пред сведоцима изјави да је већ сачињено писмено прочитао. Првостепени суд на рочишту за главну расправу 10.12.2009.године, није прихватио предлог туженог за извођење доказа саслушањем завештајних сведока, иако се битне чињенице за примену одредбе члана 85. Закона о наслеђивању могу утврдити саслушањем завештајних сведока.

Одредбом члана 191. став 2. ЗПП прописано је да тужилац може два или више тужбених захтева у међусобној вези истаћи у једној тужби, тако да суд усвоји следећи од тих захтева, ако нађе да онај који је испред њега истакнут није основан.

У конкретном случају, тужиоци су у тужби предложили да се утврди да је ништав тестамент пок. ПП у целости и да као такав не производи никакво правно дејство, што је тужени дужан да призна и трпи, а __.20__године, предложили су да овако постављен захтев представља примарни захтев, те уколико суд одбије овај захтев, да усвоји евентуални тужбени захтев тако што ће се поништити предметно завештање.

Имајући у виду наведене одредбе члана 191. став 2. ЗПП, ако суд усвоји примарни захтев, тада се о евентуалном захтеву не одлучује. Ако се примарни захтев покаже као неоснован, суд истом пресудом којом одбија примарни захтев, одлучује и о евентуалном захтеву у меритуму. Ако је због недостатка који се односи само на одлуку о једном захтеву (било примарном, било евентуалном) потребно поновити поступак пред првостепеним судом тада се пресуда се мора укинути у целини (и у односу на примарни и у односу на евентуални захтев, с обзиром да су они у наведеној зависној вези). Првостепени суд је побијаном пресудом усвојио примарни захтев, а одбио евентуални, што је противно наведеној одредби члана 191. став 2. ЗПП. Имајући у виду да се одлука о примарном захтеву укида (члан 376. став 1. ЗПП), због везе која постоји између примарног и евентуалног захтева, побијана пресуда је морала бити укинута и у делу којим је одлучено о евентуалном захтеву. Такође, укинута је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да иста зависи од одлуке о тужбеним захтевима.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити све битне чињенице за правилну примену чланова 85. и 155-170. Закона о наслеђивању, те ће донети нову одлуку у овој парници.

Тужени неблагоприятно жалбом оспорава решење којим се дозвољава враћање у пређашње стање због пропушеног рочишта за главну расправу заказану за 23.02.2003.године.

Одредбом члана 116. ЗПП прописано је да против решења којим се усваја предлог за враћање у пређашње стање није дозвољена жалба, осим ако је усвојен неблагоприятан или недозвољен предлог.

Према стању у предмету, пуномоћник туженог је решење којим се дозвољава враћање у пређашње стање због пропушеног рочишта за главну расправу заказану за 23.02.2009.године примио 24.06.2009.године, а жалбу

против овог решења, којом оспорава благовременост поднетог предлога за враћање у пређашње стање, подноси тек 29.03.2010.године, заједно са жалбом на првостепену пресуду.

Имајући у виду наведено, као и одредбе чланова 116, 388. у вези са чланом 355, 365. став 2. и 387. тачка 1, жалба изјављена против наведеног решења је неблаговремена, с обзиром да је изјављена после истека законског рока за њено подношење, па је применом члана 387. тачка 1. ЗПП донета је одлука као у ставу другом изреке овог решења.

Председник већа-судија
Споменка Зарић, ср.

МШ

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић